

Barcelona i València, aparadors de cultura

La Triennial de Barcelona i la Biennial de València envairan durant els cinc mesos vinents els museus i els carrers de les dues ciutats amb tot tipus de propostes d'art contemporani. La Triennial intentarà demostrar que la cultura no ha de ser necessàriament pur espectacle, mentre que la Biennial es presenta com el primer punt de trobada de comunicació entre les arts.

US Navy (1999), performance de Vanessa Beecroft que s'inclou en l'apartat "Transexual Express Barcelona 2001" de la triennial d'art contemporani que se celebra a la capital catalana.

El creixement desmesurat en els darrers anys de manifestacions artístiques a l'estil de la reconeguda Biennial de Venècia –actualment n'hi ha gairebé un centenar a tot el món– ha posat en dubte la necessitat real d'aquest tipus de trobades que se celebren periòdicament arreu del món. Enguany, Barcelona i València enceten, cadascuna per la seua banda, els projectes de la Triennial i la Biennial amb el repte d'aplegar les darreres tendències de l'art contemporani i, sobretot, de presentar propostes innovadores que les diferencien de la resta de certàmens.

Una triennial entre els museus i el carrer

Aquesta setmana Barcelona estrena la triennial d'art contemporani que s'ha batejat amb el nom de Barcelona Art Report. Aquesta primera edició, que se celebra del 26 de maig al 15 d'octubre, té com a subtítol "Experiències" i com-

bina les activitats als museus amb altres al carrers de la ciutat.

En aquesta primera edició es presenten set exposicions, diversos projectes d'accions i intervencions urbanes, tallers i projeccions de cinema i vídeo, que integren uns 300 artistes sota un mateix concepte: la relació entre experiència i món. Barcelona Art Report naix amb la voluntat de crear una alternativa al model de biennial i triennial actual, molt gastat i en crisi. Un nou model que es fonamenta en les particularitats de la ciutat, basat en el debat i la reflexió sobre la globalització i que potencia la pràctica artística com a factor de crítica social. El projecte ha rebut algunes crítiques pel poc temps en què s'ha gestat, per l'amplitud del tema i pel fet que no hi haja un únic responsable al capdavant de l'organització.

Aquesta iniciativa, nascuda de les institucions, és impulsada per l'Institut de Cultura de Barcelona (ICUB), el Museu d'Art Contemporani de Barcelona (MACBA) i el Centre de Cultura

Contemporània de Barcelona (CCCB), i gaudeix d'un pressupost de 400 milions de pessetes. Tot i que existeix un nucli central promotor, la Triennial no vol ser un model tancat, sinó agregatiu, en el qual tinguen cabuda altres organitzacions i institucions, de les quals ja s'hi han afegit el Centre d'Art Santa Mònica, el grup d'artistes Hangar, l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona (ETSAB), la Fundació Antoni Tàpies i Barcelona Televisió. I s'espera que s'amplie de cara a la següent edició, d'aquí a tres anys, que coincidirà amb el Fòrum de les Cultures.

La primera exposició que obre les portes és "Àfrica: l'artista i la ciutat",

a partir del 14 de juny. Els artistes de "Transexual Express Barcelona 2001" qüestionen els models imposats per la cultura de masses en les relacions afectives. Una exposició que es podrà veure a partir del 26 de juny al Centre d'Art Santa Mònica.

Seguint amb la cara més reivindicativa de l'art, el MACBA presentarà, a partir del 5 de juliol, "Antagonismes", una aproximació als aspectes polítics i activistes de les pràctiques artístiques de la segona meitat del segle XX. I tanca aquest cicle d'exposicions "La ciutat dels cineastes", que reflecteix la capacitat del setè art per expressar diferents conceptes de l'espai.

ga veure. L'artista egípcia Ghada Amer qüestiona els models de feminitat establerts i ho contraposa amb el poder eròtic i creatiu de la dona en un jardí on escriurà amb flors: "Hoy el 70% de los pobres en el mundo son mujeres." En aquest mateix espai, els estudiants de l'ETSAB posaran de relleu una particular anàlisi sobre l'ús de les places públiques i l'adequació d'un habitatge estàndard a les necessitats d'una família d'immigrants.

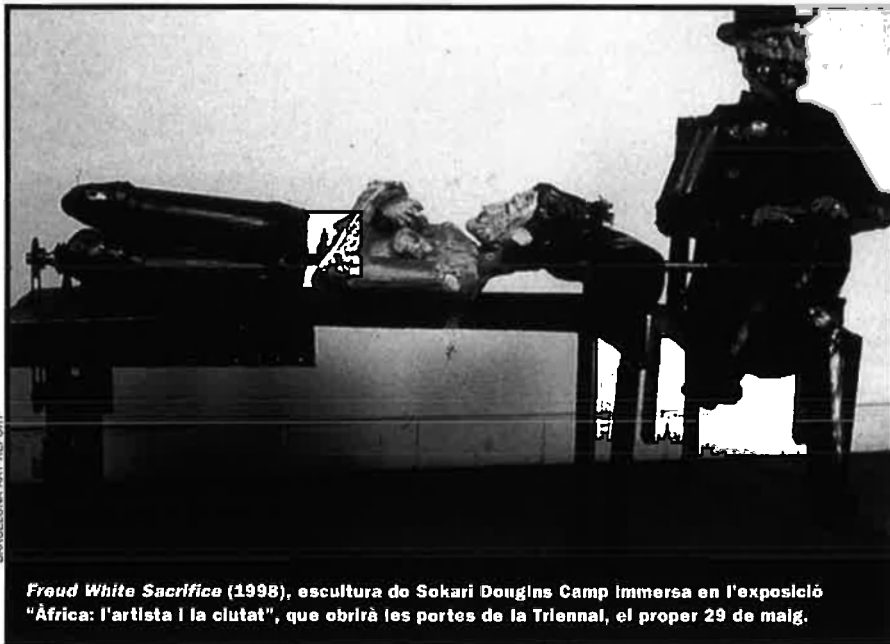
Treballant com una part integrant dels moviments socials i d'acció política, el grup Las Agencias ha dissenyat tot un seguit d'estratègies per fer més visibles i actives les iniciatives d'aquests actors socials, que tindrà un dels seus punts culminants durant la celebració de la reunió del Banc Mundial a Barcelona, el proper juny.

L'antic Parc d'Atraccions, tancat des del 1998, serà l'escenari de les intervencions de diversos artistes contemporanis, que reflexionaran sobre la caducitat, la memòria i el passat irrecuperable.

La Capella albergarà també durant el mes de juny diverses preformances i conferències, com per exemple "Etno-Tecno", resultat del treball de Guillermo Gómez-Peña amb artistes locals, que tracta sobre els efectes culturals de la globalització. En aquest mateix recinte, vuit artistes de la fotografia i el vídeo reflecteixen el procés de documentació dels moviments socials i els canvis que viuen les ciutats actuals amb la mostra "Processos de Documentació".

Davant del model actual de biennals que, segons Josep Ramoneda, director del CCCB, "acaben sent un circ d'artistes que es van repetint, tots els mateixos en diferents llocs", Barcelona Art Report vol iniciar un model diferent, i "demostrar que es pot fer cultura en la societat de l'espectacle sense la necessitat de convertir la cultura en pur espectacle".

La major part de les exposicions van acompanyades d'un seguit de debats que busquen aquest vessant més reflexiu de l'esdeveniment i que tindrà el seu màxim exponent a finals d'octubre, quan se celebraran tres debats coordinats per l'escriptor albanès Bashkim Shehu, que actualment resideix a Barcelona.

Freud White Sacrifice (1998), escultura de Sokari Douglas Camp immersa en l'exposició "Àfrica: l'artista i la ciutat", que obrirà les portes de la Triennial, el proper 29 de maig.

que presenta el CCCB a partir del 29 de maig. Un reflex del procés d'urbanització accelerada que viu aquest continent i que té el seu reflex en l'art, molt arrelat a la seua cultura antiquíssima. Al mateix temps, el MACBA presenta "Cases impròpies", que explora les transformacions que viuen els habitatges privats a conseqüència dels canvis socials i culturals, que s'ha dut a terme en col·laboració amb el MOMA de Nova York. I la Fundació Antoni Tàpies proposa "Insideout: Jardí del cambalache", i converteix la seua terrassa en un hort.

Per donar a conèixer els creadors que viuen i treballen a Barcelona el Palau de la Virreina presenta "Vostestaquí",

Sota el paraigua d'"Experiències" s'han unit les exposicions que els museus i les sales ja tenien programades i un seguit d'activitats més, moltes de les quals es faran fora dels murs de les sales i els museus; principalment als carrers de Ciutat Vella.

A partir del 29 de maig, Sergio Sierra instal·larà cabines telefòniques en forma de lloro a les Rambles que connectaran, els que ho vulguen escoltar, amb el Paradís. Santiago Sierra posarà de manifest els "protocols ocults" i les formes d'exploació de la societat actual; diàriament una vintena d'immigrants passaran quatre hores a l'interior d'un vaixell mercant, sense que ningú no els pu-

En un principi, moltes d'aquestes propostes (principalment els tallers i debats) no han de tenir el seu final el 15 d'octubre, sinó que aquest ha de ser precisament el punt d'arrancada per dinamitzar la creació i obrir les portes al treball dels nous creadors de la ciutat. Fins arribar a la següent meta, el 2004.

Biennal: somni o malson

La Biennal de València, juntament amb la Ciutat de les Arts i les Ciències i les ja conegudes –més pel nom que no pas pel seu futur ús– ciutats del teatre i del cinema, integren bona part del projecte cultural de la Generalitat Valenciana, que pretén convertir el País Valencià en un referent no només a l'estat espanyol, sinó també a nivell internacional.

L'escassa –pràcticament nul·la– repercussió mediàtica de projectes anteriors a la Biennal, com l'Encontre Mundial de les Arts o l'Observatori 2000, anunciats com a “referents il·lustratius del que el País Valencià vol ser”, posen en dubte, però, la rendibilitat cultural d'aquest tipus d'esdeveniments, que, a més, suposen una forta despesa econòmica.

No exempta d'aquestes crítiques, la Biennal de València s'inaugurarà el proper 10 de juny a la Ciutat de les Arts i les Ciències. 2.001 músics dirigits pel músic i compositor Carles Santos oferiran un concert-fanfària que donarà pas a l'espectacle ideat per La Fura dels Baus, “La navaja en el ojo”. Es tracta d'un muntatge que anirà per terra, mar i aire en què desfilaran dissenys de Versace, Dolce & Gabbana, Amaya Arzuaga, Valentino, Armani i d'altres modistos. Tot plegat, un espectacle que unirà les noves tendències de la moda amb la dramatització trencadora tan característica de La Fura.

Aquest serà un dels plats forts de la primera edició de la Biennal de València, que disposa d'un pressupost de 900 milions de pessetes i que té com a principal objectiu convertir la ciutat en la capital internacional de la cultura. Allò que farà diferent aquesta biennal és, segons el seu director, l'italià Luigi Settembrini, que la de València és “la primera que es basa en la comunicació entre les arts”. Així, els més de 200.000

BIENNAL DE VALÈNCIA / I-20 GALLERY

Imatge de Spencek Tunick que pertany a la I-20 Gallery de Nova York, titulada *Queensboro Bridge* (2000). La imatge forma part de la instal·lació “El cuerpo del arte”.

visitants que es preveuen durant els cinc mesos que durarà la Biennal s'hi trobaran música, dansa, art, teatre, moda, poesia, disseny, escultura, performances, fotografia i cinema.

Precisament Settembrini, expert en màrqueting i moda, i un dels principals comissaris de la Biennal, el també italià Achille Bonito Oliva (que fou director de la Biennal de Venècia el 1988) han estat el blanc de les crítiques abocades per diverses persones relacionades amb el món de la cultura per considerar-los poc adequats per a aquests tipus d'esdeveniments. “La Biennal és una broma pesada que està feta per desaprensus que ningú no sap qui són i que l'únic

que volen és trincar”, afirmava fa uns mesos l'escultor Eduardo Arroyo.

“No em fa vergonya reconèixer que sóc un mànager. La Biennal és una gran operació publicitària”, reconeixia Settembrini. “La gent i els periodistes es preocupen massa per la quantitat de diners i no per la qualitat”, apuntava el director. I és que les crítiques a l'elevat pressupost de la Biennal (900 milions de pessetes) han estat nombroses. La Generalitat, però, ha proposat un model de finançament privat per a aquesta Biennal, de manera que intentarà que les empreses cobresquen la major part de les despeses. De moment, i a tres setmanes de l'inici de la Biennal, s'ha

A l'esquerra, model de John Galiano per a Christian Dior que desfilarsà en la inauguració de la Biennal, el proper 10 de juny. Sobre aquestes línies, dibuix del projecte de la Fura dels Baus sobre l'espectacle "La navaja en el ojo", que unira les noves tendències de la moda amb una dramatització trencadora.

Un altre estiu memorable

L'estiu del 1997 va ser memorable per als consumidors d'art contemporani; varen coincidir els certàmens de Venècia, Kassel, Munster i Lió. Cadascun d'aquests grans aparadors s'oferia amb un tarannà propi i, per això mateix, era molt fàcil obrir polèmiques sobre l'encert dels uns i els errors dels altres. Un estiu memorable, certament; però rere el qual es tenia la poderosa impressió que el format biennal –amb totes les seves variables– tocava fons. El cor d'Europa, aquell estiu del 1997, entronitzava definitivament l'art contemporani fins al nimbe dels grans esdeveniments de la societat espectacular contemporània i ho feia, a més, amb la tolerància d'obrir les portes de bat a bat a tot allò que s'esdevenia d'un temps ençà en les biennals perifèriques (Istanbul, l'Havana, São Paulo, Johannesburg,...). I aquesta tonalitat tan global, tan celebrativa i massiva era, precisament, la que convidava a anunciar la defunció del format biennal. La propera Documenta assaja un perfil nou de gestió i la itinerant Manifesta –la menys oficiosa fins ara a l'escenari occidental– s'encarcarà a marxar forçades.

Amb aquest panorama d'urgent reformulació dels grans certàmens d'art contemporani, i fent-se el desentès, aquest estiu de 2001, més d'un sembla voler repetir l'exitosa operació de quatre anys enrere a les vores de la Mediterrània. En efecte, al costat d'una nova edició de la Biennal veneciana, les ciutats de València i de Barcelona s'han embrancat en la producció dels seus respectius festivals i així han representat un altre episodi extravagant en aquesta pugna per capitanejar el protagonisme costaner. Les iniciatives són certament distintes però, en el fons, contenen el mateix error de base: bastir un gran espectacle de sota l'etiqueta d'art contemporani amb l'expressa voluntat d'accelerar la conquesta d'un perfil de ciutat moderna i dinàmica i, de retruc, fer ingressar les respectives ciutats en el difícil circuit internacional de l'art. Naturalment, aquestes expectatives poden ser molt traïdores; la voluntat de modernor es pot capgirar fàcilment en modisme i el món de l'art no se sustenta en tronades ocasionals sinó en la tasca constant d'uns agents i unes infraestructures.

Avui, les metròpolis que volen fer-se un lloc en el mapa global es veuen forçades a *espectacularitzar-se* amb absoluta independència de quines són les necessitats reals i el potencial del lloc en qüestió. Tot plegat fa deu anys es creia que havien de disposar del seu museu d'art contemporani; i quan ja han estat bastits, i com que a parer del poder polític no han acomplert les previsions, ara, diuen, cal fer-la més grossa. València la fa, en efecte, ben grossa; tant que molt abans d'assistir a la seva estrena ningú amb un criteri mínimament sa dubta del seu maniqueisme. A Barcelona, paradoxalment, el seu fracàs en la fase de gestació podria ser el que salvi els plats a última hora. De fet, a la capital catalana, en realitat el certamen només és un eslògan que aplega produccions ja previstes i que, en algun cas, suporten amb enuig la cobertura que els dona l'enunciat de la Triennal (anomenada finalment, per algun sapastre, Experiències. Barcelona Art Report).

En aquests darrers anys l'art contemporani ha posat en franca evidència que el seu compromís el mena vers la realitat, provant de donar-li la paraula i d'afavorir la construcció d'experiències reals des de les quals corregir la inflació de ficció i d'espectacle que domina el món contemporani. En aquesta conjuntura és una evidència que la *festivalització* de l'art no participa del seu desenvolupament sinó que, més aviat, ha de ser reconegut com un mecanisme per a la seva neutralització. Aquest estiu serà memorable només si cadascun de vosaltres s'espavila. *Martí Peran*

aconseguit un 60% del total amb el patrocini, de moment, de Bancaixa, CAM, Telefónica, Fomento de Construcciones y Contratas, Lois, Grupo Aguas de Valencia, Iberia i Discovery Channel.

Problemes econòmics a banda, la Biennial ha previst la participació de més de 200 artistes, entre d'altres, els cineastes Emir Kusturica i Peter Greenaway i els artistes Shiro Takatani, Carlos Padrisa, Scanner, Miquel Navarro, Pierre & Giles i Robert Wilson, tots ells comissaris de les diverses mostres que s'hi podran visitar i que recolliran les propostes més avançades de l'art.

Aquesta primera edició de la Biennial es desenvoluparà en nou espais diferents, cadascun dels quals destinat a una proposta concreta. El Convent del Carme, per exemple, acollirà la instal·lació "El cuerpo del arte", que comissarien Peter Greenaway i Achille Bonito Oliva, on participen més de cent artistes internacionals experts en diferents llenguatges que donaran la seua visió dels pe-

cats, dels vicis, de les passions i de les virtuts. Robert Wilson, per la seua banda, proposa a través de "Russian madness" el treball de dotze artistes russos que utilitzen diferents llenguatges en els seus treballs.

Un dels projectes que més expectatives ha generat és la proposta d'Emir Kusturica i Mladen Materic, que presentaran la mostra "La tierra que mira al continente. (Los cuatro jinetes)". Els dos comissaris tractaran de donar una visió de la situació de l'antiga Iugoslàvia, dels horrors de la guerra, de la destrucció, però també de l'esperança. Tot plegat, una constant en l'obra de Kusturica. Però si aquesta proposta ha generat expectatives, una de les més singulars serà sense dubte "Videorom", del grup holandès Droog Design. L'objectiu és recórrer durant la nit els carrers de València –els més concorreguts– projectant vídeos d'artistes d'arreu del món per tal de sensibilitzar els joves amb els llenguatges més contemporanis de l'art.

Els artistes valencians estaran representats en l'exposició "Líneas de fuga", que agrupa escultors, pintors, fotògrafs, dissenyadors i artistes de les noves tecnologies, tots menors de 35 anys. La mostra inclou conferències i lectures poètiques a càrrec d'escriptors com Ramon Guillem, Gaspar Jaén o Enric Sòria.

La Biennial, polèmica sobretot entre els sectors valencians del teatre, del cinema i de la moda que reclamen menys diners per a la cultura de l'espectacle i més atenció a la promoció d'allò propi, vol convertir-se en l'aparador cultural més ampli tot i coincidir amb una nova edició de la Biennial de Venècia. Pels organitzadors, es tracta que els artistes i el públic que visiten Venècia s'acosten a València. I ja posats, potser també a Barcelona. Tot plegat, molta oferta –i molta feina– per als amants de l'art contemporani durant els cinc mesos vinents.

*Esther Aleu
Rosanna Melià*

BUENAVISTA SOCIAL CLUB

31 de mayo

Patio de Los Silos
a las 22,30h.

BURJASSOT

Precio: 3.000 pzas. Venta anticipada en FNAC, Casa de Cultura de Burjassot, Sòria Tardà, Institut Nàutic, El Corte Inglés i Servitroca

IBRAHIM FERRER
BUENA VISTA SOCIAL CLUB
OMARA PORTUONDO

Ibrahim Ferrer
Rubén González
Omara Portuondo

Entrada
943 99 55 77
902 11 55 77

CAJ Cultural de Burjassot

Abatiment de Burjassot